

Bemærkninger til lovforslaget

Af det beløb på 200 mill. kr., der i henhold til det af finansministeren samtidig hermed forelagte forslag til lov om anvendelse af modværdien af de i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram modtagne gaveydelse foreslås overført til en særkonto i Danmarks Nationalbank, foreslås ved nærværende lovforslag et beløb af 75 mill. kr. anvendt til støtte for erhvervsvirksomheder inden for industri og håndværk, til opførelse eller modernisering af gæstgiverier (hoteller) samt til bygning eller ombygning af mindre fragtskibe. Endvidere foreslås der åbnet adgang til, hvor ganske særlige eksport hensyn måtte tale herfor, at yde lån til investering i varige anlæg for eksporthandelen.

I henhold til lov nr. 117 af 30. marts 1940, hvis gyldighed senest er blevet forlænget ved lov nr. 70 af 3. marts 1948, har der hidtil for 2-årige perioder været stillet beløb på henholdsvis 2 mill. kr. og 4 mill. kr. til rådighed til udlån til industri- og håndværksvirksomheder, hvorhos der inden for et samlet beløb af henholdsvis 4 mill. kr. og 200 000 kr. af staten har kunnet ydes garanti for de af de pågældende arter af erhvervsvirksomheder optagne lån.

I årene under og efter krigen har den ved nævnte lov åbnede adgang til at opnå lån eller garanti for lån kun i beskedent omfang været udnyttet af erhvervslivet. Årsagen hertil må dels antages at ligge i forholdene på kapitalmarkedet i de pågældende år, hvor der har været en relativ let adgang til at opnå lån hos pengeinstitutterne, dels — og navnlig — i, at forsyningsforholdene i fremtrædende grad har hindret opførelse af tidssvarende fabriks- og værkstedsbygninger og anskaffelse af nyt maskinel. De usikre afsætningsforhold og vanskelighederne ved at skaffe arbejdskraft i de pågældende år har derhos virket hæmmende på initiativet til at sætte nye produktioner i gang.

De nævnte hindringer for en ønskelig modernisering og rationalisering af landets produktionsmidler og for etablering af nye produktioner gør sig nu ikke i samme grad gældende. Hertil kommer, at behovet for en rationalisering af såvel de danske eksportindustrier som de industrier, der i konkurrence med udlandet forsyner det danske marked, må forventes at være voksende i de kommende år, hvor den danske produktion efter al sandsynlighed vil blive

udsat for en stigende konkurrence dels som følge af større leveringsevne i andre lande, dels som følge af den stedfindende frigørelse af handelen. En udbygning af den danske industri- og håndværksproduktion på konkurrencemæssig basis synes også i høj grad ønskelig på længere sigt ud fra valutamæssige synspunkter. Det må derfor anses for ønskeligt, at der af staten stilles et beløb til rådighed til dette formål.

En undersøgelse af landets gæstgiverivirksomheder foretaget af den af handelsministeriet i 1947 nedsatte alkoholkommision har vist, at de forhåndenværende hotellers kapacitet ikke er tilstrækkelig til behovet, og at hotellernes standard med hensyn til udstyr og komfort gennemgående ikke er på højde med de krav, der stilles af turister, og som kan opfyldes i andre turistlande. Under hensyn til turist erhvervets stedse stigende betydning som valutaskabende faktor vil det være ønskeligt, at forholdene på disse områder søges forbedret, hvilket imidlertid vanskeliggøres ved, at der ikke i henhold til den gældende lovgivning af hypothekforeninger kan ydes lån til hoteller. Stiftelsen af „A/S Danmarks Hotellaanefond“ har på grund af fondens begrænsede midler hidtil kun i beskedent omfang kunnet opveje dette. En støtte fra statens side til opførelse af nye hoteller og til modernisering af de bestående må derfor anses for påkrævet, såfremt Danmark skal bevare og forøge sin andel i turiststrømmen, og anmodning herom er fremsat af såvel turistforeningerne som af hotel-erhvervet selv.

Til nybygning af mindre fragtskibe har der — i fortsættelse af en i 1927 påbegyndt lovgivning om støtteforanstaltninger for sejskibserhvervet — siden 1941 kunnet ydes lån af statskassen. Siden 1947 er der ialt stillet 6,2 mill. kr. til rådighed af beskæftigelsesfondens midler til ydelse af 1. prioritetslån i nybygninger. Af dette beløb er der hidtil disponeret over ca. 2,2 mill. kr. Med den stigende konkurrence, småskibsfarten er udsat for fra andre landes skibsfart, vil det være ønskeligt, at denne støtte udbygges således, at konkurrencedygtighed opnås gennem nybygninger af motordrevne stålskibe og ombygning af dertil egnede eksisterende fartøjer. En betingelse for, at støtten kan blive effektiv, vil det dog være, at der kan ydes den enkelte reder større lån, end den hidti-